

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Ar paralēlās banku sistēmas vienībām veikto riska darījumu koncentrācijas riska pārvaldības noteikumi" anotācija

Nosaukums	Ar paralēlās banku sistēmas vienībām veikto riska darījumu koncentrācijas riska pārvaldības noteikumi
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Kredītiestāžu likuma 50. panta otrā daļa
Mērķis un būtība	<p>Saskaņā ar Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu 3. punktu Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas līdz Latvijas Bankas likuma spēkā stāšanās dienai izdotie ārējie normatīvie akti, vadlīnijas un ieteikumi piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, vadlīnijas vai ieteikumi, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.</p> <p>Ņemot vērā minēto, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu "Ar paralēlās banku sistēmas vienībām veikto riska darījumu koncentrācijas riska pārvaldības noteikumi" (turpmāk – noteikumu projekts), kas aizstās Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 27. jūlija normatīvos noteikumus Nr. 109 "Ierobežojumu riska darījumiem ar paralēlās kredītiestāžu sistēmas iestādēm noteikšanas normatīvie noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 109).</p> <p>Kredītiestāžu likuma 50. panta otrā daļa paredz tiesības Latvijas Bankai noteikt prasības, kas izriet no Eiropas Banku iestādes pieņemtajām pamatnostādnēm, t. i., Latvijas Banka, pamatojoties uz Eiropas Banku iestādes 2016. gada 3. jūnija pamatnostādnēm EBA/GL/2015/20 "Pamatnostādnes par limitiem riska darījumiem ar "paralēlās banku sistēmas" struktūrvienībām, kuras veic banku darbības, nepakļaujoties regulējošām prasībām, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 395. panta 2. punktu" (turpmāk – EBI Pamatnostādnes), ir tiesīga noteikt prasības koncentrācijas riska, kas rodas no riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām, pārvaldībai, tostarp kopējā ierobežojuma un individuālo ierobežojumu noteikšanai riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām. Līdz šim minētās prasības regulēja Noteikumi Nr. 109.</p> <p>Noteikumu projekts izstrādāts ar mērķi noteikt prasības koncentrācijas riska, kas rodas no riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām, pārvaldībai, tostarp kopējā ierobežojuma un individuālo ierobežojumu noteikšanai riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām.</p> <p>Noteikumi būs saistoši:</p>

1) Latvijas Republikā reģistrētām kredītiestādēm, kurām ir saistoša Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija regulas (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza regulu (ES) Nr. 648/2012 (turpmāk – Regula Nr. 575/2013) Ceturtā daļa saskaņā ar minētās regulas Pirmās daļas II sadaļā noteikto prasību piemērošanas līmeni, izņemot nozīmīgās uzraudzītās kredītiestādes Kredītiestāžu likuma 1. panta pirmās daļas 67. punkta izpratnē;

2) Kredītiestāžu likuma 11.² pantā minētajām ieguldījumu brokeru sabiedrībām;

3) Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra regulas (ES) 2019/2033 par prudenciālajām prasībām ieguldījumu brokeru sabiedrībām un ar ko groza regulas (ES) Nr. 1093/2010, (ES) Nr. 575/2013, (ES) Nr. 600/2014 un (ES) Nr. 806/2014 (turpmāk – Regula Nr. 2019/2033) 1. panta 2. un 5. punktā minētajām ieguldījumu brokeru sabiedrībām. Noteikumi būs saistoši ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kuras minētas Regulas Nr. 2019/2033 1. panta 2. un 5. punktā, ņemot vērā Ieguldījumu brokeru sabiedrību likuma 3. panta trešo daļu, kas nosaka, ka tām piemēro Kredītiestāžu likumā un uz tā pamata Latvijas Bankas izdotajos noteikumos paredzētās prudenciālās prasības.

Šobrīd nav tādu Latvijas Republikā reģistrētu ieguldījumu brokeru sabiedrību, kuras minētas Kredītiestāžu likuma 11.² pantā un Regulas Nr. 2019/2033 1. panta 2. un 5. punktā.

Ar noteikumu projektu netiek ieviestas jaunas prasības koncentrācijas riska, kas rodas no riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām, pārvaldībai, tostarp kopējā ierobežojuma un individuālo ierobežojumu noteikšanai riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām, jo tiek saglabātas līdzšinējās Noteikumos Nr. 109 iekļautās prasības. Vienlaikus noteikumu projekts precizē Noteikumos Nr. 109 lietotos terminus "paralēlās kredītiestāžu sistēmas iestādes" un "kredītstarpniecības pakalpojumi", ņemot vērā, ka ir stājusies spēkā Komisijas 2023. gada 6. septembra deleģētā regula (ES) 2023/2779, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (ES) Nr. 575/2013 papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem, ar kuriem precizē kritērijus regulas (ES) Nr. 575/2013 394. panta 2. punktā minēto paralēlās banku sistēmas vienību identificēšanai. Vienlaikus noteikumu projekts paredz redakcionālus grozījumus, kas nemaina pēc būtības Noteikumos Nr. 109 noteiktās prasības.

Noteikumu projektā iekļautās prasības kredītiestāde piemēro tās riska darījumiem ar individuālām paralēlās banku sistēmas vienībām, ja riska darījumu vērtība, ņemot vērā kredītriska mazināšanas ietekmi saskaņā ar Regulas Nr. 575/2013 399.,

	<p>401., 402. un 403. pantu un atbrīvojumus saskaņā ar Regulas Nr. 575/2013 400. panta 1. punktu un Latvijas Bankas 2023. gada 18. decembra noteikumu Nr. 266 "Noteikumi par tieši piemērojamajos Eiropas Savienības tiesību aktos par prudenciālajām prasībām paredzēto izvēles iespēju piemērošanu" 6. punktu, ir vienāda ar 0.25 procentiem vai pārsniedz 0.25 procentus no kredītiestādes pirmā līmeņa kapitāla.</p> <p>Līdz ar noteikumu projekta stāšanos spēkā spēku zaudēs Noteikumi Nr. 109.</p>
<p>Leģitīmais mērķis</p>	<p>Noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana.</p> <p>Leģitīmais mērķis – sabiedrības labklājība – tiek sasniegts, nosakot kredītiestādēm prasības koncentrācijas riska, kas rodas no riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām, pārvaldībai, tostarp kopējā ierobežojuma un individuālo ierobežojumu noteikšanai riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām, kas veicina finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti.</p> <p>Savukārt leģitīmais mērķis – citu personu tiesību aizsardzība – tiek sasniegts, nodrošinot vienotu finanšu tirgus dalībnieku izpratni un pieeju regulējošo prasību interpretācijai un piemērošanai attiecībā uz koncentrācijas riska, kas rodas no riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām, pārvaldību, tostarp kopējā ierobežojuma un individuālo ierobežojumu noteikšanu riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām.</p> <p>Nosakot finanšu tirgus dalībniekiem prasības un veicot prasību ievērošanas pārbaudes, Latvijas Banka nodrošina tai Latvijas Bankas likumā noteikto pienākumu – veicināt ieguldītāju un noguldītāju interešu aizsardzību un finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti – izpildi.</p>
<p>Samērīgums</p>	<p>Nosakot vienotas prasības koncentrācijas riska, kas rodas no riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām, pārvaldībai, tostarp kopējā ierobežojuma un individuālo ierobežojumu noteikšanai riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām, tiek nodrošināta vienota finanšu tirgus dalībnieku izpratne un pieeja regulējošo prasību interpretācijai un piemērošanai.</p> <p>Tiesību norma atbilst samērīguma principam, jo:</p> <p>1) ar noteikumu projekta ieviešanu tiek sasniegts leģitīmais mērķis – citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana, t. i., vienotas prasības koncentrācijas riska, kas rodas no riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām, pārvaldībai, tostarp kopējā ierobežojuma un</p>

	<p>individuālo ierobežojumu noteikšanai riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām;</p> <p>2) atbilstošākais veids, kā noteikt finanšu tirgus dalībniekiem vienotas prasības koncentrācijas riska, kas rodas no riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām, pārvaldībai, tostarp kopējā ierobežojuma un individuālo ierobežojumu noteikšanai riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām, ir izdot finanšu tirgus dalībniekiem saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nesasniegtu izvirzīto mērķi, jo nenodrošinātu minēto prasību vienveidīgu, vienotu un precīzu piemērošanu, kas savukārt atstātu negatīvu ietekmi uz finanšu tirgus stabilitāti un finanšu tirgus dalībnieku darbības kvalitāti.</p> <p>Izraugoties piemērotāko līdzekli leģitīmā mērķa sasniegšanai, Latvijas Banka izvērtēja, ka nebūtu atbilstoši izdot, piemēram, zemāka ranga normatīvos aktus, kuri nebūtu finanšu tirgus dalībniekam juridiski saistoši. Turklāt noteikumu projekta izstrādi pilnvarojošās normas skaidri norāda uz noteikumu izstrādi. Vienlaikus ar noteikumu projektu tiek noteiktas prasības, kuras Latvijas Banka uzraudzības ietvaros var konkrēti kontrolēt un nepieciešamības gadījumā par konkrētu prasību pārkāpumu piemērot finanšu tirgus dalībniekam korektīvos pasākumus vai sankcijas.</p> <p>Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, sabiedrības ieguvums būs lielāks par papildu slogu un resursu ieguldījumu, kas konkrētajam finanšu tirgus dalībniekam varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem, un tos atsver sagaidāmie ilgtermiņa ieguvumi no vienotas pieejas attiecībā uz riska darījumu ar paralēlās banku sistēmas vienībām ierobežošanu un līdz ar to arī no stabilāka finanšu sektora.</p>
Spēkā stāšanās	Nākamajā dienā pēc publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Noteikumu izdošana nerada ietekmi uz Latvijas Bankas budžetu.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Ar noteikumu projektu netiek radīts jauns administratīvais slogs vai administratīvās izmaksas tirgus dalībniekiem, jo ar noteikumu projektu netiek ieviestas jaunas prasības koncentrācijas riska, kas rodas no riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām, pārvaldībai, tostarp kopējā ierobežojuma un individuālo ierobežojumu noteikšanai riska darījumiem ar paralēlās banku sistēmas vienībām, t. i., tiek saglabātas līdzšinējās Noteikumos Nr. 109 iekļautās prasības, veicot redakcionālus precizējumus.
Saistītie dokumenti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kredītiestāžu likums. 2. Noteikumi Nr. 109. 3. EBI Pamatnostādnes.

	<p>4. Regula Nr. 2019/2033.</p> <p>5. Ieguldījumu brokeru sabiedrību likums.</p> <p>6. Komisijas 2023. gada 6. septembra deleģētā regula (ES) 2023/2779, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (ES) Nr. 575/2013 papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem, ar kuriem precizē kritērijus regulas (ES) Nr. 575/2013 394. panta 2. punktā minēto paralēlās banku sistēmas vienību identificēšanai.</p> <p>7. Regula Nr. 575/2013.</p>
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projekts nav jāsaskaņo ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	<p>Noteikumu projekts 2024. gada 3. aprīlī tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", un līdz 2024. gada 17. aprīlim sabiedrībai bija iespēja iesaistīties tā apspriešanā.</p> <p>Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību individuāli tika informēta Latvijas Finanšu nozares asociācija un kredītiestādes, kuras nav Latvijas Finanšu nozares asociācijas biedres.</p> <p>Noteikumu projekts tika iesniegts izskatīšanai Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē.</p>
Saskaņošanas rezultāti	<p>Sabiedrības līdzdalības rezultātā par noteikumu projektu netika saņemti priekšlikumi vai iebildumi. Līdz ar to noteikumu projekts ir saskaņots bez priekšlikumiem vai iebildumiem.</p> <p>Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē 2024. gada 14. maijā par noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi. Līdz ar to tika atbalstīta noteikumu projekta iesniegšana apstiprināšanai Latvijas Bankas padomē.</p>